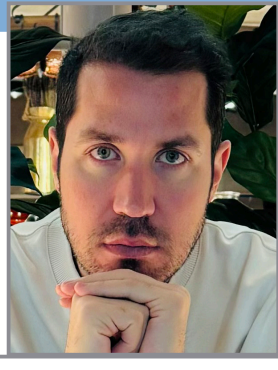

DOÇ. DR.
EFE SIVIŞ

BETER BÖCEK MUHASEBESİ

Beter Böcek, Burton'ın fantastik dünyasındaki bir illüzyon olmasına rağmen gerçek hayata dair güzel soruların sorulmasını tetikliyor. Kanlı, ürkütücü, atik hem de komik Beter Böcek devam filminde kondisyonundan bir şey kaybetmemiş.

Geçtiğimiz haftalarda Berlin'deki bir sinema salonunda Tim Burton'ın en sevdiğim filmlerinden birini izledim: **Edward Makaseller**.

Şu sıralar Almanlar, usta yönetmene bir saygı duruşu yapıyor. Geçmiş filmlerini salonlarda gösteriyorlar.

Makaseller'i elbette daha önce izledim. Film 1991'de vizyona girdi. Yaşım yetmediğinden bir sinema salonunda izleyememişim. Kısmet bugüneymiş. Çağın çok ötesindeki bu yönetmenin erken dönem işlerinden birini beyazperdede izlemek büyük zevkti.

Pek bilinmez: Daft Punk'ın sinema filmi Electroma'nın konusu, Makaseller'le oldukça benzerdir. Ölümsüzlüğün peşine düşmüş insanı, aslında en büyük mutluluğun sınırlı bir ömürde olduğunu unuttur. Yaşamın gizemi, heyecanı bir gün biteceği içindir.

Burton, film sektörünün Salvador Dalí'si. Onun doğaüstü komediye gerçekçi bir üslupla sunması hala yenilikçi. Bu stil, daha genç yönetmenlerin de ilhamı. Yorgos Lanthimos'un Poor Things'i, bana göre açıkça Burton etkisindeydi.

Beter Böcek, 1988'de vizyona girdi. Michael Keaton'ın canlandırdığı unutulmaz karakter, 36 yıl sonra hala şöhretli. Ee, Hollywood boşluk kaldırmıyor. Kalıcılık demek, gişe demek. Bu kalıcılığı şimdi Beter Böcek 2 filmiyle kutluyor.

ZAMANIN KIYMETİNİ BİL

1988'deki ilk film, ölümle yaşam arasındaki çizgiyi istihzayla anlatıyordu. Burton'ın amacı bu muydu bilmiyorum ama filmi izledikten sonra tek bir sonuca vardım: **Bu dünyada sana ayrılan sürenin kıymetini çok iyi bil.**

Burton geçmişte şöyle demişti: **Beter Böcek'in ikincisini yaparsam ancak yine Michael Keaton'la yaparım.**

Değdiği şimdi yaptı. Geçenlerde Venedik Festivali'nin 81'incisi yapıldı. Michael Keaton'lı Beter Böcek 2, festivalin açılış filmiydi. Böylece Keaton, ceset makyajıyla 36 yıl sonra Venedik'teki elegan kitlenin huzuruna çıktı. Kanlı, ürkütücü, atik hem de komik Beter Böcek, kondisyonundan bir şey kaybetmemişti.

Burton'ın görsel sihri, bir Hollywood gişe rekortmeni filmin ne kadar eksantrik ve korkunç olabileceğinin sınırlarını zorluyor. Bu sınırları zorlarken bile eğlenceli olmayı beceriyor.

Öteki dünyadaki Kafkaesk bürokrasi, ölümden sonraki hayatın biteviyeliğini vurguluyor. Ölümlerin, bürokratlardan görüldükleri muamele artık her şeyin bittiğini gösteriyor.

Cesetler, dünyaya geri dönmeyi her şeyden çok istiyorlar. Fakat bu çabalar beyhude. İşin bu tarafı belki biraz

karamsar. Yine de anın kıymetini bilmek açısından ilham verici.

MONICA BELLUCI SÜRPRİZİ

Beter Böcek 2'nin önemli sürprizlerinden biri Monica Bellucci'yi görmektir. Öteki dünyanın üyesi olarak erkeğine takıntılı bir kadını canlandırıyor.

Fakat Bellucci'nin filmde asap bozucu derecede çok az ekran süresi var. Bu yüzden filmi izlerken Burton'a içimden birkaç kez küfür salladım. Artık 59'una gelmiş Monica'nın yaşamının demini, aurasını, yansımalarını daha çok görmek istiyordum.

Beter Böcek kendi perspektifi olan bir komedi. Yaşlanmak, ebeveyn olmak, yaşla başa

çıkmanın zorlukları aslında duygusal bir dille anlatılıyor. Dikkatli bir göz, Burton'ın bu filmine bakarak kendi kişisel tarihinin derinliklerine anlamlı bir yolculuk yapabilir. Bu yolculuk elbette biraz dokunaklı olabilir. O dakikalarda Michael Keaton'ın hafif korkunç ama karikatürize karakteri yardıma koşup hüzünlü havayı dağıtacaktır.

Devam yapımları her durumda eğlenceli ve duygusal olabiliyor. Top Gun Maverick, Blade Runner 2049, Godfather 2, hatta bugünlerde Netflix'e giren Yetenekli Bay Ripley. Bunların tamamı bende tatlı bir hüznü, geçmişe kısa bir bakış ama her şeyden çok geleceğe yönelik umut duygularını tetikliyor.

Burton, Beter Böcek 2 serisinde de ölümün etrafında dans etti. Onun karanlık tarafını mizahla deli. Peki acaba 36 yıl sonraki denemesinde bir modernizasyon süreci yapmış mıydı?

Bu önemli bir soruydu. Çünkü Beter Böcek'in bundan sonraki kalıcılığı, bugünkü gençlerin elinde. Burton, ana karakteri modernleştirmeye çalışmamış. Onu revize etmemiş. Keaton, rolünü ilk filmdeki gibi pişmanlık duymayan, hep ileriye bakan, eğlenceli, her durumdan keyif almayı bilen bir üslupla oynuyor. Bunlar kimileri için çok şey ifade edebilir.

İLHAM KAYNAĞI OLUR MU?

Bugünün gençlerinin dünyasında bir yer eder mi? Beter Böcek onlara bir ilham kaynağı olur mu? Emin değilim. Burton 66 yaşında geldi. Michael Keaton 77 yaşında. Bu şartlar altında Beter Böcek 3 filminin çekilmesi pek olası görünmüyor.

Filmde zora düşen insanlar, 3 kere arka arkaya Beter Böcek dediklerinde karşılarında onu buluyorlar. Peki acaba gerçek hayatta Beter Böcek kim? Başınız sıkıştığında, dara zora girdiğinizde kime ihtiyaç duyuyorsunuz? Sizin modunuzu düşürmeden, yargılamadan, eleştirmeden her konuya uygun anahtar teslim çözümler üreten Beter Böcekleriniz var mı?

Beter Böcek, Burton'ın fantastik dünyasındaki bir illüzyondan ibaret. Buna rağmen gerçek hayata dair güzel soruların sorulmasını tetikliyor. Beter Böcek 2'de oldukça iyi vakit geçirdim. Çizgi dışı yönetmenin gerçeküstü bir perspektifle hazırladığı bu dürüst nostalji, ruhuma iyi geldi.

